

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἑτησίαν: Ἐν Ἑλλάδι: φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ: φρ. 20 — Λι συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἐκάστ. ἔτους καὶ εἰς ἐτήσιαι — Τιμὴ προηγ. φύλλον λ. 30 — Γραμ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

1 Αὐγούστου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΕΛΩΚ

Συνίξις: ἰδί σελ. 465.

Τι σημαίνει τὸ ἐργάζεσθαι.

Προχθὲς ἕνας εὐρωστός ἄνθρωπος ἦλθε νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν κ. Σάββα, πλούσιον ἰδιοκτῆτην τῆς γειτονίας. «Πῶς, τῷ λέγει, δὲν ἐντρέπεται νὰ ἐπαιτῇς;» — Ἐπαιτῶ διότι δὲν ἔχω ἐργασίαν, ἀπήντησεν οὗτος. — Νὰ σὲ δώσω, ἀπήντησεν ὁ κ. Σάββας. Φέρε μου τὸν σωρὸν ἐκείνον τῶν ξύλων τῆς αὐλῆς ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ καὶ θὰ λάβῃς δύο δραχμὰς.» Ἐντὺς ὀλίγων ὥρων τὰ ξύλα μετεκομίσθησαν καὶ ὁ κ. Σάββας πληρώων προσέθηκε:

«Ἐὰν δὲν ἔχῃς ἐργασίαν αὐριον, ἐλθὲ νὰ μ' εὕρῃς.» Ὁ ἄνθρωπος ἦλθε καὶ ὁ κ. Σάββας τῷ εἶπε νὰ φέρῃ τὰ ξύλα ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ ἀκολούθως τὸν ἐπλήρωσε. Ἐπὶ τινος ἀκόμῃς ἡμέρας τὰ ξύλα ἐξηκολούθησαν νὰ μεταφέρονται ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ἀλλ' ἀκολούθως ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦλθε πλέον, ἀν καὶ ἐπληρώθη τακτικῶς τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν.

Ὁ κ. Σάββας εἶπε: «Δὲν εἶναι ἐντιμον νὰ λαμβάνῃ τις χρήματα τὰ ὅποια δὲν ἐκέρδισε, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐνθαρρύνεται ἡ ἐπαιτεία.»

Ὁ ἄνθρωπος ὅστις κατεγίνετο εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ξύλων εὗρεν ἐπὶ τέλους ἀνυπόφορον νὰ κοπιᾷζῃ ἄνευ οὐδενὸς χρησίμου ἀποτελέσματος.

Ἐγένετο πολὺς λόγος ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ ὅλος ὁ κόσμος εὗρισκεν ὅτι ἡ ἐργασία δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν κίνησιν τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν. Δύναται τις νὰ κοπιᾷσῃ καὶ νὰ καταβάλῃ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ διὰ νὰ παίξῃ, ἀφοῦ ὑπάρχουσι παιγνίδια ἐπιδεξιότητος. Ἡ ἐργασία πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε ἕνα χρήσιμον σκοπὸν, ὁ ὅποιος εἶναι ἡ παραγωγὴ. Οἱ μὲν παράγουσι, καλλιεργοῦντες τὴν γῆν, συνάζοντες γεωργικὰ προϊόντα· ἄλλοι ἐργαζόμενοι τὸν σίδηρον, τὴν ξυλικήν, τὰ ὑφάσματα καὶ μυρία ἄλλα πράγματα καὶ παράγοντες βιομηχανικὰ προϊόντα· ἄλλοι ἐργάζονται μετακομίζοντες ἐμπορεύματα, περιτυλίσσοντες καὶ συσκευάζοντες αὐτὰ, ἐπειδὴ δὲ παρέχουσιν ὑπηρεσίας, πληρονοῦνται. Πῶς θὰ εἴχαμεν τὸν καθ' ἑν τῆς Βραζιλίας, τὸ πέπερι τῶν

Ἰνδιῶν, τὰς θερμὰς μελωτὰς τῆς Ῥωσσίας ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἐμπόριον;

Ἄμα ἤκουσαν τὴν ἀνωτέρω διδασκαλίαν τὰ παιδία εἶπον μετὰξύ των: «Καὶ ἡμεῖς ἐργαζόμεθα. Τί παράγομεν;»

— Τί παράγετε; ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος ὅστις ἤκουσε τὴν ἐρώτησιν. Παράγετε τὴν μάθησιν καὶ τὴν σοφίαν ἅτινα θὰ σᾶς καταστήσουν καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ δι' ὧν θὰ κερδίετε εὐκολώτερον τὰ πρὸς τὸ ζῆν, θὰ ζῆτε ἐντίμως καὶ θὰ ᾔσθε χρήσιμοι εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ εἰς τὸν πλησίον σας. Ἐγὼ δὲ ἐργάζομαι διδάσκων σας ὥς ὁ ἱατρὸς ὅταν σᾶς θεραπεύῃ· ὑπάρχουσι μάλιστα τέχναι καὶ ἄνθρωποι κατασκευάζοντες ἀντικείμενα διασκεδάσεως, διὰ τὸ ὅποια εὐρίσκονται πολλοὶ ἀγορασταί, διότι ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται εἶναι καλὸν νὰ ἔχῃ καὶ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του.

Ἡ ἐργασία εἶναι μία τῶν ἀναγκῶν.

— Εἶναι ἀληθὲς, ἠρώτησε μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Παῦλος, ὅτι ἄλλοτε ὁ σῖτος ἐφύτρωνε μόνος του καὶ ὅτι δὲν ἦτον ἀνάγκη οὔτε αὐτὸς νὰ σπαρῇ, οὔτε ἡ γῆ νὰ καλλιεργηθῇ;

— Τοῦτο θὰ ἐγίνετο, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος μειδιῶν, τὸν καιρὸν καθ' ὃν ὁ σῖτος ἐθερίζετο καὶ μόνος του, ἐπήγαινε μόνος του εἰς τὸν μύλον διὰ νὰ ἄλεσθῇ καὶ τέλος ὅταν τὸ ἄλευρον ἐγίνετο ἄρτος χωρὶς νὰ ζυμωθῇ καὶ χωρὶς νὰ ψηθῇ.

— Ὁ λεγόμενος λοιπὸν χρυσοῦς αἰὼν εἶναι παραμύθι; εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Βεβαίως.

— Τὰ δένδρα ὅμως φυτρώνουν μόνον των, εἶπεν ἕν ἄλλο παιδίον.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος, ἀλλ' οἱ καρποὶ των εἶναι μικροὶ καὶ ἀνούσιοι. Διὰ νὰ κάμνουν καλοὺς καρποὺς, τὰ δένδρα πρέπει νὰ ἐμβολιάζωνται, νὰ καθαρίζωνται, πᾶσαι δὲ αὐταὶ αἱ περιποιήσεις ἀπαιτοῦσιν ἐργασίαν.

— Ἐμβολιάζουν καὶ τὸ σιτάρι; ἠρώτησεν ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Παύλου.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ καλλιεργοῦσι τὴν γῆν, τὴν παχύνουσι διὰ λιπασιμάτων καὶ σπείρουσι τοὺς καλοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς κόκκους τοῦ σίτου. Ἀπαιτοῦνται δὲ καὶ ἄλλαι φροντίδες ὅπως οἱ στάχεις γείνωσι μεγάλοι καὶ οἱ κόκκοι χονδροί. Ἐὰν ἡ γῆ δὲν ἐ-

καλλιεργεῖτο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὥσως θὰ παρήγαγε μὲν δλίγους καχεκτικούς σταγόνες, ἀλλ' οὐδέποτε ὅσους ἀναγκαιοῦσι δι' ὅλον τὸν κόσμον.

— Ἐπειτα, παρατήρησεν ὁ Παῦλος, τὰ ἐνδύματα, αἱ οἰκίαι, τὰ βιβλία καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα δὲν θὰ ὑπῆρχον, ἐὰν δὲν κατασκευάζοντο.

— Ἀληθῶς! ἀπήντησαν ὅλα ὁμοῦ τὰ παιδία.

— Τὸ βλέπετε, προσέθηκεν ὁ διδάσκαλος, ἡ ἐργασία εἶναι μία τῶν ἀναγκῶν. Ἄνευ τῆς ἐργασίας οὔτε ἡ τροφή θὰ ἦτον ἀρκετή, οὔτε τὰ ἐνδύματα, οὔτε μυρία ἄλλα πράγματα, τὰ μὲν χρησιμώτερα τῶν δέ.

Α. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

Ἐπὶ συνίξι.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

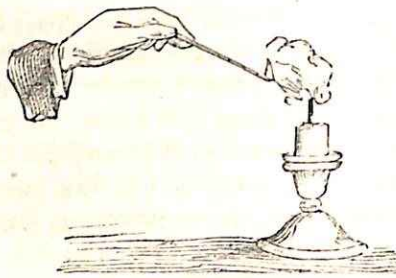
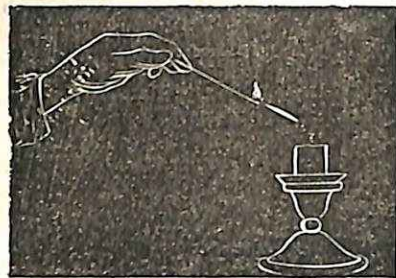
Συνίξις· ἰδί σελ. 366.

Ἴδου ἄλλη ἐφαρμογή τῆς ἰδίας ἀρχῆς. Βλέπετε τοῦτο τὸ βούρλον; Πολλάκις ἀπήντησα παιδάκια εἰς τὸν δρόμον ἔχοντα ἐν τοιοῦτον βούρλον καίμενον εἰς τὸ στόμα, διὰ νὰ φαίνωνται τάχα ὡς μεγάλοι, καπνίζοντες σιγάρον. Τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐκόλον, διότι τὸ ξύλον τοῦτο διαβρέχεται διὰ τῆς τριχώδους δυνάμεως. Ἄν θέσω τὸ τεμάχιον τοῦτο τοῦ βούρλου εἰς πινάκιον περιέχον καμφίτην (ἥτις εἶναι οὐσία ἀνάλογος πρὸς τὴν παραφίνη), θὰ ἴδωμεν τὸ ῥευστὸν ν' ἀναβῇ εἰς τὸ ξύλον καθὼς τὸ κυανοῦν ἐκείνο νερὸν ἀνέβη εἰς τὸ ἄλας μέχρι τῆς κορυφῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ καλάμιον τοῦτο ἔχει ἔξωθεν ἐπιφάνειαν μὴ πορώδη, τὸ ῥευστὸν δὲν ἔμπορεῖ νὰ διέλθῃ δι' αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἀναβαίνει ἐσωτερικῶς. Ἴδου, ἐφθασεν ἤδη ἕως τὸ ἀνώτατον σημεῖον τοῦ βούρλου. Ὡς βλέπετε, τὸ ἀνάπτω τώρα, καὶ τὸ βούρλον ἔγινε κηρίον. Τὸ ῥευστὸν ἀνέβη διὰ τῆς τριχώδους ἑλξεως τοῦ καλμίου, καθὼς ἀναβαίνει εἰς τὸ βαμβάκερον φτίλλιον τοῦ κηρίου.

Διατί δὲ ἡ φλόξ δὲν μεταδίδεται εἰς ὅλον τὸ φτίλλιον; Διότι ὅταν φθάσῃ μέχρι τινός, τὴν σβύνει τὸ ἀναλελυμένον ἄλειμμα ἢ ὁ κηρός. Οὕτως εἶναι ὁ μόνος λόγος. Ἡξεύρετε ὅτι ἂν ἀναστρέψετε ἄνω κάτω ἐν κηρίον, ὥστε τὸ ἄλειμμα νὰ ῥέυσῃ εἰς τὸ φτίλλιον, σβύνεται τὸ κηρίον. Τοῦτο δὲ, διότι ἡ φλόξ δὲν ἐπρόφθασε νὰ θερμάνῃ τὴν καύσιμον ὕλην εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ἔμπορῃ ν' ἀνάψῃ, ὡς τοῦτο γίνεται ὅτε τὸ ἄλειμμα φθάνῃ εἰς τὸ φτίλλιον κατὰ μικράς ποσότητας μόνον, αἵτινες ἐθερμάνθησαν.

Καὶ εἰς ἄλλο τι πρέπει νὰ ἐλκύσω τὴν προσοχήν σας ὡς πρὸς τὰ κηρία, τὴν πτησιμότητα τῆς καυσίμου ὕλης. Διὰ νὰ μ' ἐννοήσητε, θὰ κάμω ἐν μικρὸν καὶ ὠραῖον πείραγμα, ὠραῖον, ἂν καὶ εἶναι κοινότατον. Ἄν ἐπιτηδείως φουσήσητε διὰ

νὰ σβύσητε ἐν κηρίον, θὰ ἴδῃτε νὰ ὑψωθῇ μικρότατον σύννεφον ἀτμοῦ. Βεβαίως πολλάκις ἠσθάνθητε τὴν ὕμην τοῦ ἀτμοῦ κηρίου ὅταν σβεσθῇ, ὁσμήν πολὺ δυσάρεστον. Ὡς ὅμως σας ἔλεγον, ἂν τὸ σβύσητε ἐπιτηδείως, θὰ παρατηρήσετε εὐκόλως τὸν ἀτμὸν ὅστις εἶναι αὐτὴ ἡ στερεὰ οὐσία τοῦ ἀλείμματος μεταμορφωθείσα.

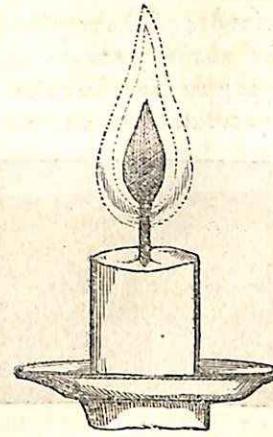

Σχ. 8.

Ἴδου, σβύνω ἐν ἐκ τῶν κηρίων τούτων, προσέχων νὰ μὴ ταράξω τὸν πέριξ ἀέρα. Πρὸς τοῦτο φυσῶ ἡσυχῶς καὶ διαρκῶς. Ἐγινε! Τώρα ἂν ἀνάψω ἐν ἐναυσμα εἰς δύο ἢ τριῶν δακτύλων ἀπόσασιν ἀπὸ τοῦ φτίλλιου, θὰ ἴδῃτε μίαν γραμμὴν φλογός, ἥτις διέρχεται τὸν ἀέρα, φθάνει εἰς τὸ κηρίον καὶ τὸ ἀνάπτει. Πρέπει ὅμως νὰ μὴ βραδύνω, διότι ἂν ψυχρανθῇ ὁ ἀτμός, γίνεται πάλιν σῶμα ὑγρὸν ἢ στερεόν, ἢ τὸ ῥεῦμα τῆς καυσίμου ὕλης ἀλλάσσει διεύθυνσιν.

Ἄς ἐλθωμεν ἤδη εἰς τῆς φλογός τὸ σχῆμα· διότι σπουδαῖον εἶναι νὰ γνωρίσωμεν τίνα μεταβολὴν ἔλαβεν ἡ ὕλη τοῦ κηρίου εἰς τὴν κορυφὴν τῆς θρυαλλίδος, ὅπου δίδει τόσον ἐξάισιον λάμψιν. Λάμπουσι καὶ ὁ χρυσοῦς καὶ ὁ ἄργυρος, καὶ οἱ ἀδάμαντες καὶ οἱ σμάραγδοι. Ἀλλὰ καὶ νεκρὸς πρᾶγματος ἡ λάμψις δὲν εἶναι ἴση πρὸς τὴν τῆς φλογός. Ποῖος ἀδάμας δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτὴν; ἢ πῶς ἄλλως λάμπει ὁ ἀδάμας τὴν νύκτα, παρὰ ἀντανάκλων τὰς ἀκτῖνας ὑπὸ τῶν ὁποίων φωτίζεται; Ἡ φλόξ ὅμως λάμπει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους καὶ ἐν ᾧ τὸ φῶς τοῦ ἀδάμαντος παύει ἂν δὲν λάβῃ ἐλεημοσύνην ξένου φωτός, τὸ κηρίον λάμπει ἀφ' ἑαυτοῦ, δι' ἑαυτὸ, καὶ δι' ἐκείνους οἵτινες παρσκευάσαν τὴν ὕλην του. Ἄς σπουδάσωμεν τώρα δλίγον τὸ σχῆμα τῆς φλογός, ὡς τὴν βλέπομεν ὑπ' αὐτὸ τὸ ὑαλίον, ὅπου δλίγον κινεῖται, δίδει δὲ ἴσον καὶ ὁμαλὸν φῶς, καὶ παρουσιάζεται ὡς

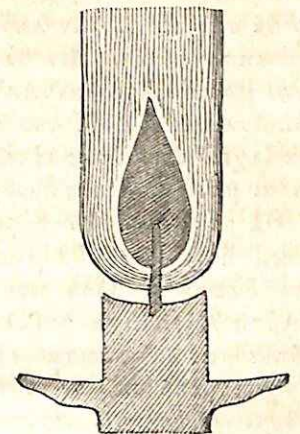
φαίνεται ἐπὶ τῆς εἰκόνας. Καὶ διαφέρει μὲν ὁπωσοῦν κατὰ τὰ ῥεύματα καὶ τὸ πᾶχος τοῦ κηρίου· ἀλλ' ἐν γένει εἶναι λαμπρὸς ἐπιμήκης κῶνος, φωτεινότερος πρὸς τὰ ἐπάνω παρὰ πρὸς τὰ κάτω, ἔχων τὸ φτίλλιον εἰς σχεδισθὲν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Οὐκερ. Καὶ παριστᾷ μὲν αὐτὸ τὴν φλόγα λύχνου, ἡμπορεῖ ὅμως ἐπίσης νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς φλόγα κηρίου. Ἡ κοτύλη τοῦ κηρίου εἶναι ὁ λύχνος ἢ ἡ δεξαμενὴ, τὸ ἀναλυτὸν ἄλειμμα εἶναι τὸ ἔλαιον, καὶ φτίλλιον ἔχουσι καὶ ὁ λύχνος καὶ τὸ κηρίον. Ὑπὲρ τὸ φτίλλιον ὑφθαῖται μικρὰ φλόξ, καὶ ἔπειτα, πέριξ αὐτῆς τῆς φλογός ποσότης τις ὕλης τῆς ὁποίας ἀγνοεῖτε βεβαίως τὴν ὑπαρξίν. Ὁ ζωγράφος πολὺ καλὰ ἐσχεδίασε τὰ πέριξ μέρη τῆς ἀτμοσφαίρας, ὅσα εἶναι ἀναπόφευκτα διὰ νὰ παραχθῇ ἡ φλόξ, καὶ τὴν συνοδεύουσι πάντοτε. Τῷ ὄντι ἀποτελεῖται ἐν ῥεῦμα σύρον ἐπάνω τὴν φλόγα. Βλέπετε τὴν φλόγα αὐτὴν; Τὸ ῥεῦμα τὴν σύρει ἐπάνω, καὶ εἰς μέγα ὕψος μάλιστα, ὡς τὸ δεικνύει ἡ ἐπέκτασις τὴν ὁποίαν ἔχαραξεν εἰς τὸ σχέδιον. Ἄν θέλετε νὰ πεισθῇτε καλῆτερα, ἀνάψατε κηρίον, καὶ στήσατέ το μεταξὺ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ φύλλου χαρτίου, ὅπου νὰ πίπτῃ ἡ σκιά του. Περιεργότατον εἶναι ὅτι σῶμα τόσον λαμπρὸν, ὥστε σας δίδει τὴν σκιάν παντὸς ἄλλου σώματος, ἀναγκάζεται νὰ ῥίψῃ καὶ αὐτὸ τὴν ἰδίαν σκιάν του εἰς τὸ χαρτίον ἢ ἄλλον τινὰ πίνακα, ὥστε νὰ βλέπητε νὰ ἐξέρχεται περὶ τὴν φλόγα ἄλλο τι, μὴ ἀποτελοῦν μέρος τῆς φλογός, ἀλλὰ ἀναβαίνει παρ' αὐτὴν, καὶ ἀναγκάζον καὶ αὐτὴν ν' ἀναβαίνει. Ἐπειδὴ τώρα δὲν ἔχομεν τὸν ἥλιον εἰς λύχνον ἡλεκτρικόν. Ἴδου, ἔχομεν τὸν ἥλιον ἡμῶν λαμπρότατον. Θέτοντες τὸ καίον κηρίον μεταξὺ τοῦ τεχνητοῦ τούτου ἡλίου καὶ τοῦ πίνακος, ἔχομεν τὴν σκιά τῆς φλογός. Βλέπετε τὴν σκιά τὸ κηρίου καὶ τοῦ φτίλλιου. Ἐπειτα εἶναι τὸ σκοτεινὸν μέρος, ὡς εἶδατε αὐτὸ καὶ εἰς τὴν ἰχνογραφίαν, ἔπειτα ἄλλο μέρος καθαρώτερον. Περιεργὸν πρᾶγμα! Τὸ μέρος αὐτὸ τὸ φαίνόμενον σκοτεινότερον εἰς τὴν σκιά, εἶναι ἀληθῶς τὸ λαμπρότερον. Ἐδῶ δὲ βλέπετε καὶ τὸ θερμὸν ῥεῦμα τοῦ ἀέρος, τὸ ὑποστηρίζον καὶ ἀναβιβάζον τὴν φλόγα, δίδον τροφήν εἰς αὐτήν,

Σχ. 9.

καὶ ψυχραίνον τὰ χεῖλη τοῦ κυπέλου τοῦ περιέχοντος τὸ ἀναλελυμένον ἄλειμμα.

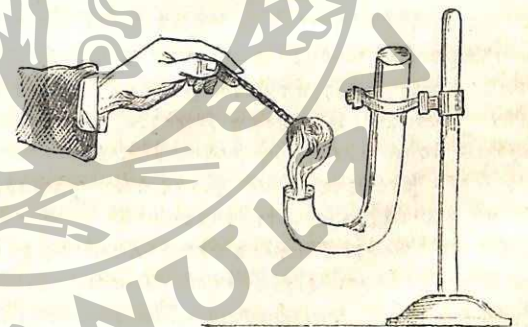
Ἄλλο πείραγμα θὰ σας δείξῃ πῶς ἡ φλόξ ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει κατὰ τὰ ῥεύματα τοῦ ἀέρος. Ἴδου μία φλόξ, δὲν εἶναι φλόξ κηρίου, ἀλλὰ βεβαίως εἴσθε εἰς κατὰ-

Σχ. 10.

στασιν νὰ ἐφαρμόζητε τὰ μερικὰ εἰς τὰ γενικά, καὶ ν' ἀντιπαρβάλλητε. Ὁ σκοπός μου εἶναι ν' ἀντικαταστήσω τὸ ῥεῦμα τὸ ἀναβιβάζον αὐτὴν τὴν φλόγα δι' ἄλλου ῥεύματος ἀναγκάζοντος αὐτὴν νὰ καταβῇ. Εὐκόλον εἶναι τοῦτο διὰ τούτου τοῦ τρόπου. Ἡ φλόξ, ὡς σας εἶπα, δὲν εἶναι τοῦ κηρίου, ἀλλὰ φλόξ οἰνοπνεύματος, διότι αὐτὴ δὲν δίδει πολὺν καπνόν. Προσθέτω μίαν ἄλλην οὐσίαν μόνον διὰ νὰ τὴν χρωματίσω, καὶ νὰ ἡμπορῇτε καλῶς νὰ τὴν βλέπετε· διότι ἄλλως θὰ σας ἦτον σχεδὸν ἀόρατος. Ἀνάπτω λοιπὸν τὸ οἰνόπνευμα, καὶ ἔχομεν φλόγα. Παρατηρεῖτε ὅτι εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἀναβαίνει φυσικῶς τῷ λόγῳ, διότι τὴν σύρει ἄνω τὸ ῥεῦμα τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς καύσεως. Τώρα φυσῶ εἰς τὴν φλόγα, καὶ τὴν ἀναγκάζω νὰ καταβῇ εἰς αὐτὴν τὴν μικρὰν καπνοδόχον, διότι ἡλλαξέ τοῦ ῥεύματος ἡ διεύθυνσις. Πρὶν τελειώσω τὰς παρούσας συνδιαλέξεις, θὰ σας δείξω ἕνα λύχνον εἰς τὸν ὁποῖον ἡ φλόξ ἀναβαίνει ἐν ᾧ ὁ καπνὸς καταβαίνει, καὶ ὁ καπνὸς ἀναβαίνει ὅταν χαμηλοῦται ἡ φλόξ. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι εὗρήθη ὁ τρόπος νὰ ποιῶνται τὰ ῥεύματα.

Καὶ ἄλλα τινὰ ἀκόμη ἔχω νὰ σας ἐξηγήσω. Αἱ περισσότεραι αὐταὶ φλόγες ἃς βλέπετε ἀλλάζουσιν ἀδιακόπως σχῆμα διότι ὑπὸ διαφορῶν ῥευμάτων προσβάλλονται πανταχόθεν. Ἀλλ' ἂν

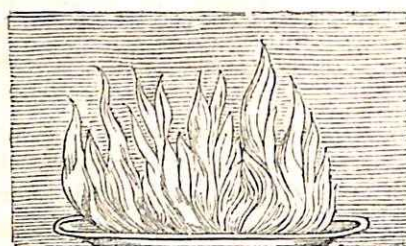
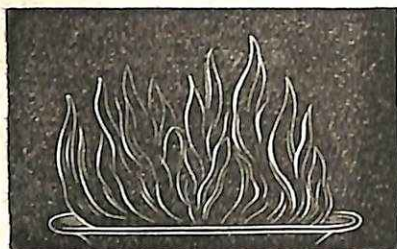
Σχ. 11.

Θέλωμεν καλῆτερα νὰ τὰς μελετήσωμεν, ἡμποροῦμεν νὰ καθορθώσωμεν τινὰς αὐτῶν νὰ φαί-

νωνται ὡς στερεαί. Προσέτι δύσκολον δὲν μᾶς εἶναι καὶ νὰ τὰς φωτογραφώσωμεν, ὥστε νὰ τὰς ἔχωμεν ἀληθῶς στερεάς. Ἀλλὰ δὲν ἤθελον μόνον τοῦτο νὰ σᾶς εἰπῶ. Ἄν λάβω μίαν φλόγα ἱκανῶς ἀνεπτυγμένην, δὲν θὰ ἔχη τὴν ὁμοειδῆ ἐκείνην μορφήν, τὸ κανονικὸν τῆς περιφερείας τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ φλόξ τοῦ λύχνου ἢ τοῦ κηρίου, ἀλλὰ ἐκχειλίζει οὕτως εἰπεῖν πανταχόθεν, ἐκρήγνυται μετὰ ζωτικῆς δυνάμεως ἀληθῶς θαυμασίας. Θὰ μεταχειρισθῶ τώρα νέον εἶδος καυσίμου ὕλης, ἥτις ὅμως θὰ μιμῆται ἄριστα τοῦ κηρίου τὸ ἄλειμμα. Ἴδου καὶ μία σφαῖρα βαμβακίου. Αὕτῃ θὰ εἶναι τὸ φτίλλιον. Τὴν βυθίζω εἰς οἰνόπνευμα, καὶ ἔπειτα τὴν ἀνάπτω. Κατὰ τί διαφέρει ἀπὸ κηρίον σύνηθες; Κατὰ τοῦτο, ὅτι ἔχει δύνανμιν, ζωρότητα, εὐκίνησιν, ἥτις δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ κηρίον. Ἰδέτε πῶς ἐκτοξεύονται αὐταὶ αἱ λαμπραὶ γλώσσαι πυρός. Ἡ γενικὴ διάθεσις τῆς φλογός, ἥτις καὶ ἐδῶ ἀναβαίνει, εἶναι ἡ ἰδίᾳ ὡς καὶ εἰς τὸ κηρίον· ἀλλὰ τὸ κηρίον δὲν ἔχει αὐτὰς τὰς γλώσσας αἱ ὁποῖαι ἐδῶ ἐκτινάσσονται. Πόθεν αὕτῃ ἡ διαφορὰ; Θὰ σᾶς τὴν ἐξηγήσω· καὶ ὅταν τὴν γνωρίσητε θὰ ἠμπορήτε νὰ ἐννοήσητε καλλιτέρον καὶ ὅ,τι ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ κατόπιν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ παιδιὰ πολλάκις παίζουσι τὸ ἐξῆς παιγνίδιον. Εἰς πινάκιον περιέχον σταφύλια ἀνάπτουσιν οἰνόπνευμα, καὶ ἔπειτα προσπαθοῦσι ν' ἀρπάσωσιν ἀπὸ αὐτὸ βώγας, χωρὶς νὰ καύσωσι τοὺς δακτύλους των. Ἴδου τὸ πινάκιον. Ἐπρεπε κυρίως νὰ θερμάνω καὶ αὐτὸ, καὶ τὰ σταφύλια καὶ τὸ οἰνόπνευμα πρὶν τὸ ἀνάψω. Ἀλλ' ἀδιάφορον, ἐπειδὴ τὸ πείραμα ἡμῶν δὲν θὰ διαρκέσῃ πολὺ, καὶ γίνεται μόνον διὰ νὰ ἐννοήσητε τὴν θεωρίαν τῆς φλογός. Τὸ πινάκιον λοιπὸν καὶ τὸ οἰνόπνευμα εἶναι ἡ κοτύλη καὶ ἡ καύσιμος ὕλη· τὰ σταφύλια ἐπέχουσι τὸν τόπον τῶν φτίλλίων. Ἴδου, ὡς ἀνάπτω τὸ ὑγρὸν πόσαι πολλὰ καὶ ὥραται γλώσσαι φλογός ὑψοῦνται! Καὶ αὐτῶν αἰτίαι εἶναι ὁ ἀήρ, ὅστις ἐξ αἰτίας τῆς θερμότητος τῆς φλογός φθάνει εἰς αὐτὴν ὑπὲρ τὰ χεῖλη τοῦ πινακίου. Ἀλλὰ διατί αἱ πολλὰὶ γλώσσαι; Διότι τὸ πινάκιον παριστᾷ ὅχι ἓν κηρίον, ἀλλὰ πολλὰ κηρία ὁμοῦ· ἐκάστη βώγα σταφυλίου εἶναι ἓν φτίλλιον, καὶ ἐπομένως τὸ ῥεῦμα πνέει ὅλους ἀτάκτως, καὶ δίδει εἰς ἐκάστην γλῶσσαν ἰδιαιτέραν ὑπαρξίν, μὴ ἀφήνον νὰ σχηματισθῇ μία φλόξ μονοειδής. Δὲν πρέπει ὅμως, ὅταν βλέπετε ὅλας αὐτὰς τὰς γλώσσας ὁμοῦ, νὰ φαντάζεσθε ὅτι τοῦτο τὸ ἰδιαιτέρον σχῆμα ἔχει ἡ φλόξ. Τοιαύτη ἀπαράλλακτος φλόξ ποτὲ δὲν ὑπάρχει εἰς δεδομένην στιγμήν. Ἡ φλόξ, ὡς ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶδατε ὅτι ἐξέπεμπεν ἡ σφαῖρα τοῦ βάρβακος, ποτὲ δὲν ἔχει ὁποῖον σχῆμα φαίνεται ὅτι ἔχει· διότι σύγκειται ἐκ παμπολλῶν διαφορῶν φλογῶν, αἱ ὁποῖαι γεννῶνται καὶ σβύνουσι τῶσον ταχέως ἢ μία μετὰ

τὴν ἄλλην, ὥστε ὁ ὀφθαλμὸς μόνον τὸ σύνολον αὐτῶν διακρίνει.

Ἀνέλυσα ἐπίτηδες ἄλλοτε μίαν φλόγα ἔχουσαν τὸν γενικὸν αὐτὸν χαρακτήρα, καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ διάγραμμα σᾶς δεικνύει τὰ διάφορα μέρη ἐξ ὧν σύγκειται. Ὡς σᾶς εἶπα, δὲν πα-

Σχ. 12.

ρουσιάζονται ὅλα ταῦτοχρόνως, ἀλλὰ φαίνονται ὡς σύγχρονα μόνον διότι τάχιστα ἀντικαθιστῶσι τὰ μὲν τὰ δέ.

Λυποῦμαι καὶ ἐντρέπομαι ὅτι τόσον ὀλίγον ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὸ θέμα ἡμῶν, καὶ ὅτι πρέπει τώρα νὰ χωρισθῶμεν, χωρὶς καὶ νὰ φάγωμεν τὰ σταφύλια, ἀφ' οὗ τὰ ἐκαύσαμεν. Ἀλλὰ κατ' οὐδένα λόγον δὲν θέλω νὰ σᾶς κρατήσω περισσότερον ἀπὸ τὴν προσδιορισμένην ὥραν. Τὸ μάθημα ὅμως τοῦτο θὰ μὲ χρησιμεύσῃ ἄλλοτε, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ κάμνω ὀλιγώτερα πειράματα, καὶ θὰ σᾶς λέγω περισσότερα περὶ τοῦ ζητήματος.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

"Ἐπεται συνέχεια."

ΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἑράνισμα ὑπὸ Σ**

Πρὸ δύο περίπου χιλιάδων ἐτῶν, ἡ Ῥώμη, πρωτεύουσα τότε τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, εἶχε κυριευθῇ ὑπὸ βαρβαρικῶν σιφῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον δεκατίσει τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλίου. Μόνον τὸ Καπετώλιον, ὅπου οἱ κάτοικοι εἶχον καταφύγει, ἀνθίστατο ἔτι πεισματωδῶς εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ αὐτὸ ἐπὶ τέλους ἐπρόκειτο νὰ ἀλωθῇ ὑπὸ τὸ σκότος ζοφερᾶς νυκτός, ὅτε αἰφνης αἱ ἱεραὶ τῆς Ἥρας χῆνες ἀφύπνισαν τοὺς κοιμωμένους φύλακας. Ὁ Μάνλιος συλλέγει τοὺς στρατιώτας του

καὶ δραστηρίως ἀποκρούει τοὺς Γαλάτας, ἀναγκασθέντας νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν.

Ἐπὶ εἴκοσι τώρα αἰῶνας παραμένει ἡ μνήμη τῶν χηνῶν τοῦ Καπετωλίου· ὅπως ἐκείναι δὲ οὕτω καὶ αἱ περιστερὰ τῆς τελευταίας πολιορκίας τῶν Παρισίων δὲν θὰ λησμονηθῶσι.

Θὰ ἐνθυμῶνται ἐπὶ μακρὸν χρόνον οἱ ἄνθρωποι τὰς θαυμασίας ὑπηρεσίας ἃς προσέφερον εἰς τὴν Γαλλίαν διαρκούσης τῆς πρωσσικῆς εισβολῆς οἱ πτερωτοὶ οὗτοι ἀγγελιαφόροι, καὶ ὅταν μετὰ αἰῶνας τὰ καθ' ἡμᾶς συμβάντα ἀποτελέσωσιν ἱστορίαν παλαιάν πλέον ἢ καὶ μυθικήν, καὶ τότε ἀκόμη θὰ φέρεται φήμη ὅτι δύο ἑκατομμυρίων πολιορκουμένων αἱ ἐλπίδες ἐξηρτήθησάν ποτε ἀπὸ τῆς πτέρυγος πτηνοῦ.

Τόσον δὲ μεγάλα εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς, καθὼς εἶπομεν, προσέφεραν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς γαλλικῆς πρωτεύουσας, ὥστε ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπεφάσισεν ὀριστικῶς νὰ ὀργανώσῃ πραγματικὸν ἐναέριον ταχυδρομεῖον. Ἐζητήθη περὶ τούτου ἡ συμβουλὴ ἀνδρῶν εἰδικῶν καὶ ἀπεφασίσθη, εἰς τὸ ἐξῆς πᾶσα ὀχυρὰ πόλις καὶ πᾶν φρούριον νὰ διατηρῇ περιστερῶνα, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ τρέφονται πολυάριθμοι ἀγγελιαφόροι περιστερὰ. Ἐν περιπτώσει πολιορκίας, ἀερόστατα κυβερνώμενα ὑπὸ πεπειραμένων ἀεροπόρων θὰ φέρωσιν ἐξω τῆς πόλεως τοιαύτας περιστεράς, αἱ ὁποῖαι ἔπειτα θὰ ἐπανέρχωνται εἰς τὴν φωλεάν των κομίζουσαι τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰς εἰδήσεις τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς αὐτάς. Ἐκτὸς τούτου τὰ ἐν στρατεῖᾳ στρατιωτικὰ σώματα θὰ παραλαμβάνωσιν ἐκ τῶν πτερόντων ἀγγελιαφόρους περιστεράς ἀνατραπεύσας εἰς τὰ κυριώτερα φρούρια, καὶ οὕτω θὰ ἔχωσιν οἱ ἀρχηγοὶ τὴν εὐκολίαν ν' ἀνταποκρίνωνται μετὰ τοὺς φρουράρχους εἰς ὁποιαδήποτε κατάστασιν καὶ ἂν εὐρίσκωνται διαρκούντος τοῦ πολέμου τὰ ὑπ' αὐτῶν διοικούμενα φρούρια. Δὲν προσέφυγαν ὅμως μόνον οἱ Γάλλοι εἰς τὰ εὐεργετήματα τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ παρέξωσι τὰ ἐναέρια ταχυδρομεῖα, οἱ Γερμανοὶ ἐπωφελήθησαν ἐπίσης τὰ μαθήματα τὰ ὁποῖα ἤντησαν ἐν Γαλλίᾳ, αἱ δὲ ἐφημερίδες των γέμουσι λεπτομερειῶν περὶ τῶν ὀργανισμῶν, τοὺς ὁποῖους θέλουσι νὰ ἐφαρμόσωσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Πρέπει ἄλλως τε νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι πολὺ πρὶν τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων ἐγένετο παρόμοια χρῆσις ἀγγελιαφόρων περιστερῶν, ἡ ἰδέα μάλιστα τῆς ἐφαρμογῆς ἐναερίων ταχυδρομείων ἀνήκει εἰς παναρχαίους χρόνους. Οἱ αἰγύπτιοι θαλασσοπόροι, εἰς ἐποχὴν πολὺ ἀπομεμακρυσμέ-

1. Ὁ Αἰλιανὸς (Ποικιλ. Ἱστ. βιβλ. Θ', 2) λέγει ὅτι «ἐν Αἰγίνῃ ἐξ Ὀλυμπίας αὐθημερὸν διηγέλη ἡ νίκη τοῦ Ταυροσθένους τῷ πατρὶ αὐτοῦ ὑπὸ φάσματός φασιν. Ἄλλοι δὲ φασιν, περιστέρῳ τὸν Ταυροσθένην ἐπάγειναι, ἀπολιποῦσαν τοὺς ἑαυτῆς νεοσσούς ὕρους ἔτι καὶ ἀπτήνας. Νικήσαντα δὲ ἀφείκει τὴν πελειάδα, προσίψαντα πορφύραν αὐτῇ· τὴν δὲ, ἐπαιγομένην πρὸς τοὺς νεοττοὺς, ἀπαυθημέριαις ἐκ Πίσης εἰς Αἴγιναν.»

νην, παρελάβανον περιστεράς εἰς τὰ ταξείδια των, τὰς ὁποίας ἔπειτα ἄφινον νὰ πετάξωσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης διὰ νὰ ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς ἰδικούς των τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔφθανον εἰς τὸν λιμένα.

Καὶ πολὺ ἀργότερον εἰς χρόνους πλησιεστέρους πρὸς ἡμᾶς, διάφορα κατορθώματα ὀφείλονται εἰς τὰ ἀγγελιαφόρα πτηνὰ. Κατὰ τὸ ἔτος 1572 ἡ πόλις Λεῦδη τῆς Ὀλλανδίας, κηρυχθεῖσα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Φιλίππου, ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ ἰσπανοῦ στρατηγοῦ Φραγκίσκου Βαλδέη. Ὁ Βαλδέης, στρατηγὸς δραστήριος, ἀποφασιστικὸς καὶ πλήρης ὑπομονῆς, κατεσκεύασεν ἐξήντα δύο χαρακώματα περὶ τὴν πόλιν καὶ ἠδυνήθη οὕτω νὰ τὴν περικυκλώσῃ, σκοπεύων νὰ τὴν ὑποτάξῃ διὰ τῆς πείνης. Τὴν ὀλλανδικὴν πόλιν γενναίως ὑπερησπίζετο ὁ Ἰανὸς Δούζας, ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ ἀναπτέρωσῃ τὸ θάρρος τῶν πολιορκουμένων ἂν καὶ ἐστεροῦντο τροφῶν καὶ τοὺς ἐδεκάτιζεν ὁ λοιμός. Οὐχ ἥττον τὰ μαρτύρια τὰ ὁποῖα ὑπέφερον εἶχον καταντήσῃ ἀνυπόφορα πλέον καὶ ἐσκέπτοντο νὰ παραδοθῶσιν, ὅτε αἰφνης διαδίδεται ἡ εἰδήσις ὅτι περιστερὰ ἀγγελιαφόροι εἶχον εἰσέλθει ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Αἱ περιστερὰ ἔφερον γράμματα τοῦ πρίγκηπος τῆς Ὁράνζης, γνωστοποιούντα εἰς τοὺς κατοίκους ὅτι τὰ περὶ χώρα ἔμελλον νὰ πλημμυρίσωσιν ἕνεκα τῆς γενομένης κατασκαφῆς τῶν προχωμάτων τοῦ ποταμοῦ Μόσα, ὅτι ὁ ἰσπανικὸς στρατὸς θὰ διεσκορπίζετο διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς πλημμύρας καὶ ὅτι στολίσκος πλοιαρίων θὰ ἐκόμιζε τροφὰς εἰς τὴν πάσχουσαν πόλιν.

Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ χαρὰ τῶν κατοίκων τῆς Λεύδης, πάντες εὐλογοῦσι τὰς σωτηρίας περιστεράς. Τῇ ἐπαύριον ὁ ἰσπανὸς στρατηγὸς ἔπεμψεν ἀπεσταλμένον πρὸς τοὺς πολιορκουμένους μετὰ προτάσεις νὰ παραδοθῶσι. «Εἰπέ εἰς τὸν ἀρχηγόν σου, ἀπήντησάν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς πόλεως, ὅτι παρὰ νὰ παραδοθῶμεν προτιμώμεν νὰ φάγωμεν τὸν ἀριστερόν μας βραχίονα· μᾶς ἀρκεῖ ὁ δεξιὸς πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως μας». Μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὰ προχώματα κατεσφρόντο, ἡ πόλις περικυκλώθη ὑπὸ λίμνης, οἱ πολιορκοῦντες ἐφυγαδεύθησαν, ἡ Λεῦδη τέλος ἐσώθη ὑπὸ τῶν περιστερῶν. — Καὶ κατὰ τὰ 1849 οἱ Βενετοὶ πολιορκουμένοι ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν συνεικινῶν μετὰ τῶν ἐκτὸς διὰ περιστερῶν ἀγγελιαφόρων, τὰς ὁποίας εἶχον ἐκ τῶν προτέρων τὴν πρόνοιαν νὰ προστοιμάσωσι πρὸς τοῦτο.

Πολὺ πρὸ τῆς τελευταίας πολιορκίας τῶν Παρισίων πολυάριθμοι περιστερὰ ἐτρέφοντο, ἐν Βελγίῳ μάλιστα, ὅπου ὅχι ὀλίγοι ἰδιῶται δι' ἱ-

1. Μόνη ἡ ἐπαρχία τῆς Liège ἀριθμεῖ 200 χιλιάδας ταχυδρομῶν περιστερῶν, ὧν ἡ τιμὴ ποικίλει ἀπὸ 500 ἀγοῖ 10 φράγκων· ὑπολογίζων τις αὐτὴν κατὰ μέσον ὅρον εἰς 30 φράγκα, εὐρίσκει ὅτι ἡ ὅλη ἀξία τῶν κατοίκων τῶν περιστερῶν ἀνέρχεται εἰς τὸ ὅχι εὐκαταφρόνητον ποσὸν ἐξ

διάν τέρψιν τὰς ἑκαμνον νὰ πετῶσιν ἀπὸ μέρους εἰς μέρος, ὅπως τώρα γίνεται διὰ τοὺς ἵππους εἰς τὰ ἵπποδρόμια. Αἱ οὕτως εἶπεν περιστεροδρομῖαι αὗται εἶνε καὶ τώρα ἀκόμη ἐν χρήσει, ἀναπτύσσουσαι διὰ τῆς συνηθείας τὰς φυσικὰς ιδιότητος τῶν πτηνῶν τούτων. Αὐθόρμητοι μίαν περιστερὰν παρ' ἑκάστου τῶν εἰς τοῦτο καταγινόμενων ἰδιωτῶν πύλεως τινος τοῦ Βελγίου, τῶν Βρυξελλῶν παραδείγματος χάριν, ἐγκλείουσιν ἔπειτα ὅλους τοὺς πτερωτοὺς ἀεροπόρους εἰς μέγα καλάθιον, τὸ ὁποῖον ἄνθρωπος ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένος μεταφέρει ἔπειτα εἰς πόλιν ἀπομακρυσμένην, εἰς Καλζι, εἰς Παρισίους κλ. Πολλὰ ἀπολύσεις τοιούτων περιστερῶν ἐγένοντο πρὸ τριῶν ἐτῶν εἰς Παρισίους πρὸ τοῦ Βιομηχανικοῦ μεγάρου. Μόλις τὸ καλάμινον σκέπασμα τοῦ καλάθιου ἀνεσηκώνετο, ὅλοι αἱ περιστερὰ ἐπέτῳν, ἐνὸς μίλεως ὅτι ἦσαν θέλη καὶ ἐκάστη διηυθύνετο πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εὕρισκετο ἡ φωλεὰ τῆς. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ταξιδίου τινὰ ἐκ τῶν πτηνῶν ἀπομακρύνονται τῆς συνοδείας των, ἄλλα ἀποπλανῶνται, ἄλλα ἀποσταίνουσι, τοῦτο δὲ ἐξάγεται διότι δὲν ἐπιστρέφουσιν ὅλα ὁμοῦ. Τινὰ χάνονται καὶ δὲν ἀνακαίονται πλέον, ἄλλα τοῦτο εἶνε σπάνιον. Ἡ περιστερὰ, ἥτις πρώτη ἐπανέρχεται κερδαίνει τὸ βραβεῖον, ὃ δὲ ἰδιοκτήτης τῆς λαμβάνει τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἐκ τῶν προτέρων κατατεθῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἄλλων περιστερῶν.

Ἐπάρχουσι διάφορα εἶδη ἀγγελιαφόρων περιστερῶν. Περιστερὰ τις διακρινόμενη διὰ τὴν νοημοσύνην τῆς καὶ ἀνήκουσα εἰς τὸν κ. Δερουάρ ἐκ Παρισίων, εἶχε τοιαύτας παραδόξους τύχας, ὥστε θὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας περίληψιν τῆς ἱστορίας τῆς. Διαρκούσης τῆς πολιτορίας ἐξήχθη τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ ἀεροστάτου τοῦ ὀνομασθέντος Γεωργίου Σάνδη, μετὰ τρεῖς ἡμέρας δὲ ἐπανήλθεν εἰς Παρισίους. Πεντάκις ἐξῆλθε τοιοῦτοτρόπως δι' ἀεροστάτων, ἐπανήρχετο δὲ τακτικὰ εἰς τὸν περιστερεῶνα κομίζουσα ἐπιστολὰς καὶ ἄλλα ἔγγραφα ἔξωθεν. Τῇ 23 Δεκεμβρίου ἐτραυματίσθη εἰς τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων ὑπὸ πρῶσι-κῆς σφαίρας καὶ ἐπιάσθη ὑπὸ γάλλου χωρικοῦ, ὃ ὁποῖος τὴν παρέδωκε μετὰ τὸ τέλος τοῦ πλέμου πρὸς τὸν κ. Δερουάρ. Ἄλλη περιστερὰ, ἐπίσης διακριθεῖσα διὰ τὴν νοημοσύνην τῆς, πεντάκις ἔκαμε παρόμοια ταξείδια κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πολιτορίας καὶ ἐφονεύθη τὴν 9 Νοεμβρίου εἰς Βολθαρὸν ὑπὸ γάλλων χωρικῶν, οἵτινες νοήσαντες τὸ σφάλμα των ἔστειλαν πρὸς τὸν νο-

ἐκτομμυρίων φράγκων. Πολλῶν οἰκογενειῶν ὁ μόνος πλοῦτος εἶνε ὁ περιστερεῶν, ὁ δὲ ἀποθνήσκων γινώσκων τις ἀτοχὸς ἐλκετῶν περιστερῶν, ἡ πώλησις τοῦ περιστερεῶνός του ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἣν ἐν ἄλλαις χώραις ἡ πώλησις περιζήμου συλλογῆς εἰκόνων ἢ βιβλίων ἢ νομισμάτων.

μάχην τὸ πτόμα τοῦ μικροῦ ἀγγελιαφόρου. Μετὰ τὸν πόλεμον, ὃ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ κ. θὰν Ρώζεβεκ, ἐβαλσάμωσε τὸ ἀτυχὲς πτηνόν.

Πρὸ τῆς πολιτορίας τῶν Παρισίων, πρὸ ἀκόμῃ καὶ αὐτῆς τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου, οἱ κερδοσκόποι ἐπιτηδεύοντες μετεχειρίζοντο τὰς ἀγγελιαφόρους περιστεράς. Ἐπῆρχε τακτικὴ ὑπηρεσία ὀργανωμένη μετὰ τῶν Παρισίων καὶ Βρυξελλῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμάνθανον οἱ ἐν Βρυξελλῇ ἐνδιαφερόμενοι τὰς τρεχούσας τιμὰς κατὰ τὸ κλείσιμον τοῦ ἐν Παρισίοις χρηματιστηρίου καὶ οὕτως ἠδύναντο ἀσφαλῶς νὰ ἐμπορεύωνται.

Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βιτερλώ, κατὰ τὰ 1815, λέγεται ὅτι ὁ Ροσχίλδ, ὅστις εἶχεν ἀποκτήσει ἀγγλικὰς περιστεράς, τὰς ἀπέλυσεν εἰς τὸ Βέλγιον, ἅμα ἔμαθεν ὅτι ἐνικήθη ὁ γαλλικὸς στρατός. Ὁ ἐν Λονδίῳ ἐμπορικὸς οἶκος Ροσχίλδ ἔμαθε τὴν εἰδησιν τῆς καταστροφῆς πολὺ πρὸ τῶν ἄγγλων κερδοσκόπων καὶ ἠδυνήθη νὰ ἀγοράσῃ ἄπειρα χρεώγραφα μὲ μεγάλην ὑποτίμησιν, τὰ ὁποῖα ἔπειτα, ὅταν ἡ εἰδησις ἔγινε κοινῶς γνωστὴ, μετεπώλησε κερδίσας ἐκ τῆς ἐπελθούσης ὑπερτιμῆσεως σημαντικώτατα ποσά. Σήμερον ἡ κοινὴ χρῆσις τῶν τηλεγράφων δὲν ἐπιτρέπει πλέον εἰς τοὺς κερδοσκόπους νὰ μεταχειρίζονται τοιαῦτα μέσα· χάρις εἰς τὸν τηλεγράφων ἡ ἐμπορικὴ αὕτη πάλιν γίνεται πλέον εὐτυχῶς δι' ὁμοίων ὅπλων.

Ὅλοι αἱ ἀγγελιαφόροι περιστερὰ δὲν κατέχουσιν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν τὴν νοημοσύνην τοῦ νὰ ἐπανέρχωνται εἰς τὸν περιστερεῶνά των. Τὰ πτηνὰ ταῦτα πρέπει νὰ τρέφονται μὲ λαθούρια καὶ μὲ ῥόβι· ἐνίοτε ἡμπορεῖ τις νὰ τοὺς δίδῃ καὶ ὀλίγον σίτον, τὸν ὁποῖον πολὺ ἀγαπῶσι.

Δύσκολον εἶνε νὰ ἐξηγήσῃ τις τὴν θαυμαστὴν καὶ ὅλως ἰδιάζουσαν τάσιν, τὴν ὁποίαν ἔχουσι τὰ ζῶα ταῦτα εἰς τὸ νὰ ἐνθυμῶνται καὶ νὰ ἐπανευστρίσκωσι τὰ γνωστά των μέρη χωρὶς νὰ ἀποπλανῶνται. Πολλοὶ πιστεύουσιν ὅτι συνδυάζουσι ταῦτα μεγάλην δξυδερκειαν καὶ θαυμαστὸν μνημονικὸν καὶ ὅτι ὀρίζουσιν ἐπὶ τῆς γῆς διάφορα καταφανῆ σημεῖα διὰ νὰ μὴ χάνωσι τὸν δρόμον των.

Ἐμπορεῖ τις ὅμως ν' ἀναφέρῃ γεγονότα ἀποδεικνύοντα ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶνε ἐσφαλμένη. Εἶνε ὁμολογούμενον, ὅτι ἀγγελιαφόροι περιστερὰ, αἱ ὁποῖαι εἶχον συνεθίσει νὰ κάμνωσι μόνον τὸ ταξίδιον τῶν Παρισίων εἰς Βρυξελλὰς, μεταφερθεῖσαι ἔξαφνα εἰς Λιβερπουλ, εἰμπόρεσαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν περιστερεῶνά των χωρὶς νὰ χάνωσι τὸν δρόμον, ἂν καὶ δὲν ἦσαν συνεθισμέναι εἰς αὐτόν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ ἀγγελιαφόρος περιστερὰ ἔχει πολὺ μνημονικόν, αἰσθάνεται δὲ τὸν τρόπον τινὰ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς της. Καὶ ὁλόκληρον ἔτος ἂν κρατῇ

ἀλλοῦ, πάλιν ἐμπορεῖ νὰ ἐπανέρῃ τὴν φωλεάν της.

Διὰ νὰ συνεθίσωσι τὰς ἀγγελιαφόρους περιστεράς, τὰς γυμνάζουσιν, ὅπως περίπου τοὺς ἵππους τοὺς ὠρισμένους εἰς τὰ ἵπποδρόμια, νὰ κάμνωσι πρῶτον μὲν μικρὰ ταξείδια, ἔπειτα δὲ βαθμηδὸν μεγαλύτερα, ἕως ὅτου κατορθώσουσι νὰ μορφώσωσιν αὐτὰς ἐντελῶς· τότε ἐμποροῦν νὰ διατρέχωσιν ἑκατοντάδας λευγῶν καὶ ἐπανέρχωνται εἰς τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὰς ἀπέλυσαν. Εἶνε δὲ περιέργος ἡ ταχύτης τῆς πτήσεως τῶν περιστερῶν τούτων· εἰς μίαν ὥραν διατρέχουσι δώδεκα ἕως δεκαπέντε λεύγας. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι τοῦτο ἐξαρτᾶται πολὺ καὶ ἐκ τοῦ ἀνέμου, ὃ ὁποῖος πνέει· ἂν τὸ πτηνὸν ἔχει τὸν ἄνεμον ἐναντίον θὰ κάμῃ τὸ ταξίδιον του πολὺ ἀργότερον. Ὅταν ἦνε καλὸς ὁ καιρὸς καὶ δὲν ὑπάρχῃ οὔτε ἀνέμος οὔτε χιὼν, δύναται τις ἀσφαλῶς νὰ παραβάλλῃ τὴν ταχύτητα τῶν περιστερῶν πρὸς τὴν τοῦ τηλεγράφου. Ἄνδρες σοφοὶ ἔχουσιν εἰδικῶς μελετήσῃ τὴν τάσιν τῶν ἀγγελιαφόρων περιστερῶν τοῦ νὰ ἐπανέρχωνται εἰς τὸν συνήθη εἰς αὐτὰς τόπον, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη ἀκόμῃ ἡ ἐπιστήμη νὰ φθάσῃ εἰς βέβαιόν τι καὶ ἀσφαλὲς συμπέρασμα, διότι ὅταν λέγῃ τις ὅτι αἱ περιστερὰ αὗται ἔχουσι φυσικὴν πρὸς τοῦτο τάσιν, χωρὶς ἄλλως πρὸς νὰ ἐξηγῇ τὸ πρᾶγμα, δὲν πράττει ἄλλο εἰμὴ σιωπηλῶς νὰ ἀνομολογῇ ἀμάθειαν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ διὰ περιστερῶν συνενόησις εἶνε ταχυτάτη καὶ ἀσφαλστάτη, ὅταν αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ περιστάσεις τύχωσιν εὐνοϊκαί. Διὰ νὰ κατασταθῇ ὁμοῦ καὶ πρακτικῶς ὠφέλιμος ἡ ἴδρυσις τοιούτων ἐναερίων ταχυδρομείων καὶ νὰ χρησιμοποιοῦνται οὕτως ἡ φυσικὴ τῶν πτηνῶν τούτων ἀρετὴ, ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθῇ μέσον, διὰ τοῦ ὁποῖου νὰ ἐμπορῇ τις νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὰ ὅσα τὸ δυνατόν πλεονέστερα ἀγγέλματα εἰς μικρότερον ὄγκον. Ἄν λόγου χάριν ἡ περιστερὰ φορτόνετο μὲ βάρος ὑπέρτερον τοῦ ἐνὸς γραμμαρίου, ἠδύνατο τότε ἡ πτήσις αὐτῆς νὰ καταστῇ βραδυτέρα ἕνεκα τοῦ κόπου, τὸν ὁποῖον τὸ βαρὺ σχετικῶς φορτίον ἤθελεν ἐπιφέρει εἰς αὐτὴν καὶ ἐκ τούτου νὰ λείψῃ ἡ ἀπαιτούμενη βεβαιότης ὅτι τὸ ταξίδιον θὰ διεξαχθῇ ἀσφαλῶς. Ἄν πάλιν δὲν εἰμπόρει τις νὰ προσαρτήσῃ εἰς τὴν οὐρὰν ἢ εἰς τὸν πόδα τοῦ πτηνοῦ εἰμὴ φύλλον χαρτίου ὃχι μεγαλύτερον ἐπισκεπτηρίου, πῶς θὰ κατωρθώνετο εἰς τόσον μικρὸν τόπον νὰ γραφῶσι τόσα πράγματα, ὅσα εἰς δεινὰς περιστάσεις εἶνε ἀνάγκη νὰ γράφονται; Τὸ ζήτημα τοῦτο φυσικῶς παρουσιάσθη κατὰ τὴν πολιτορίαν τῶν Παρισίων, εὐθὺς ἅμα ἔγινε σκέψις νὰ χρησιμοποιηθῶσιν αἱ ἀγγελιαφόροι περιστερὰ, ἐλύθη δὲ ἐπιτυχῶς. Διὰ τῆς φωτογραφίας δηλαδὴ κατωρθώθησαν θαύματα· ἀγγέλματα συγκείμενα ἐξ ἐξ χιλιάδων τυπογραφικῶν γραμμά-

των περιεστάλησαν εἰς χαρτίον μικρὸν ὅσον τὰ συνήθη σιγαρόχαρτα καὶ εὐκολώτατα προσηρτήθησαν εἰς τὰς περιστεράς.

Εἰς τὸ ἐξῆς ἡ ὀργάνωσις ἐναερίων ταχυδρομείων θὰ ἔχῃ ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τὴν λεγομένην μικροσκοπικὴν φωτογραφίαν· ὅθεν κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ ἐνταῦθα περὶ τοῦ τόσον περιέργου τούτου κλάδου μιᾶς ἐκ τῶν θαυμαστοτέρων ἐφαρμογῶν τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Κατὰ τὸ ἔτος 1859 ἐπωλήθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὸ λεγόμενον Βιομηχανικὸν Μέγαρον τῶν Παρισίων πολλὰ χιλιάδες μικρῶν κοσμημάτων, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα συνήθως κρεμῶνται εἰς τὰς ἀλύσεις τῶν ὥρολογίων. Τὰ μικρὰ ταῦτα κοσμήματα ἐμαρτύρουν τὴν θαυμαστὴν λεπτότητα, εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ φθάσωσι τὰ φωτογραφικὰ δοκίμια· εἶχον σχῆμα μικρῶν μικροσκοπίων ἐχόντων εἰς τὸ ἐν ἅκρον ἀνάλογον μεγεθυντικὸν φακόν, εἰς δὲ τὸ ἄλλο τετραγωνίδιον χαρτίου, τοῦ ὁποῖου τὸ μέγεθος δὲν ὑπερέβαινε κεφαλὴν καρφίδος. Ἄν τις ἀπλῶς παρετήρει τὸ κοσμημάτιον δὲν διέκρινεν ἐπὶ τοῦ μικροῦ χαρτίου, ὅπερ ἦτο κολλημένον ἐπὶ λεπτοτάτης υαλίνης λεπίδος, εἰμὴ κηλὶδα φαίαν ὅλως ἄμορφον, ἅμα ὅμως τὸ ἐβλεπεν εἰς τὸ φῶς ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους διὰ τοῦ μικροῦ φαίου διέκρινε καθαρώτατα διάφορα ἀντικείμενα διὰ τῆς φωτογραφίας εἰκονισμένα.

Ὁ μηχανικὸς κ. Δαγγρὸν καταλέγεται μετὰ τῶν μάλλον συντελεσάντων εἰς τὸ νὰ καταστῇ κοινὴ καὶ πρακτικῶς ὠφέλιμος ἡ τόσον περίεργος τέχνη ἡ ὀνομασθεῖσα μικροφωτογραφία. Πρὸ αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἔτος 1858, ἄλλος τις ἐν Μάγχεστερ τῆς Ἀγγλίας συνέλαβε τὴν ιδέαν νὰ ἐφαρμόσῃ εἰδὸς τι ἀντικειμενικοῦ μικροσκοπίου (objectif-microscope) εἰς τὸν σκοτεινὸν θάλαμον τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς καὶ κατάρθωσεν νὰ ἐπιτύχῃ φωτογραφικὰ τινὰ δοκίμια σημαντικῶς σμικαυμένα. Διὰ τοῦ μέσου τούτου κατωρθώθη κατὰ τὴν πολιτορίαν τῶν Παρισίων νὰ φορτόνευσι τὰς ἀγγελιαφόρους περιστεράς μὲ τόσα ἀγγέλματα, ὅσα δὲν θὰ ἠδύνατο ἄνθρωπος νὰ βαστάσῃ, ἂν ταῦτα ἐγράφοντο κατὰ τὴν κοινὴν γραφὴν. Ἐγράψον π.χ. εἰς Τοῦρ ἅπαντα τὰ δημόσια ἔγγραφα καὶ τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιστολάς ἐπὶ μεγάλου φύλλου χαρτοῦ τῆς ζωγραφικῆς, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐτυπῶντο ἕως εἴκοσι χιλιάδες γράμματα. Ὁ κ. Δαγγρὸν, ἐξελθὼν τῶν Παρισίων, περιέστελλε τὸ μέγα αὐτὸ φύλλον εἰς φωτογραφικὴν πλάκα, τῆς ὁποίας τὸ μέγεθος ἦτο ὅσον τὸ τέταρτον τῆς ἐπιφανείας συνήθους παιγνιοχαρτοῦ, ἐκ δὲ τῆς πλακῆς ταύτης ἐτυπῶντο τὰ δοκίμια ἐπὶ λεπτοτάτου φύλλου χαρτίου καὶ βραδυτέρον ἐπὶ φλούδας κολλοδίου, ἥτις ἂν καὶ δὲν ἐξύγιζε πλεονέστερον τῶν 5 ὑπεκατογράμμων περιεῖχε τὴν ὅλην ὅλην δύνα-

λῶν. Οἱ δύο ἕτεροι ὑπήγοντο εἰς τὸ τάγμα τῆς σιγῆς. Διὰ μόνον τὸν λόγον ἐκείνον οἱ πρῶτοι καθυπεβλήθησαν αὐτονοκτεῖ εἰς τὰς ὠμοτέρους βα-
σάνους τῆς δεράγγης.

Ὀλίγοι τῶν δοκιμαζομένων ἀντεῖχον εἰς τοιαῦτα προοίμια. Οἱ πλείστοι ἐπειθαναγκάζοντο νὰ μαρτυρήσωσι καὶ ὅσα ἐγίνωσκον, καὶ ὅσα ἡ-
γνόν, ἐβιάζοντο νὰ ὁμολογήσωσι καὶ Θεὸν καὶ Σατανάν, καὶ εἴ τινα ἄλλην στύγιον δύναμιν ἡ-
θελον ὑπαγορεύσει αἱ ὕαιαι τοῦ δικαστηρίου. Ἐν περιπτώσει ἐπιμενούσης σιγῆς, προσελαμβά-
νετο εἰς βοήθειαν ἡ Ἀγρυπνία, τιμωρία ἐκτελου-
μένη διὰ νυκτός, καὶ ἐπαναλαμβάνομένη τρίς ἢ τετράκις κατὰ συνέχειαν. Ὅσάκις ὁ τροχαλιζό-
μενος, καταπεπονημένος ἀπὸ τὴν μακρὰν ἀπαιώ-
ρησιν, ἤσθανετο ἀπόλυτον χρεῖαν ἀναπαύσεως, ἄλλως δὲν ἠδύνατο ν' ἀνακουφισθῇ, ἢ στηρίζων τοὺς νεφροὺς ἐπὶ τῆς κόψεως δέυτενοῦς καὶ κω-
νοειδοῦς διφοίσκου. Τὴν στιγμὴν αὐτήν, δονου-
θέντος ὑπὸ βρόχου τοῦ σώματός του, οἱ νεφροὶ κατεσχίζοντο ἀπὸ τὴν κεντρώδη κόψιν. Μάτην ὁ μάρτυς ἀπηύδα, ἐπικαλούμενος μιᾶς καὶ μόνης στιγμῆς εὐσπλαγχνίαν. Πρὸς πᾶσαν ἀπάντησιν, ὁ στρεβλωτὴρ, ἀνασφενδονίζων τὸ σῶμα μετάρ-
σιον, ἄφινεν αὐτὸ νὰ ἐπαναπέσῃ κατὰ κάθετον ἐπὶ τοῦ αἰμοσταγοῦς ὀβελοῦ. Ἡ τῆς διαδονή-
σεως καὶ τῆς καταπτώσεως ἐργασία ἐπανελαμ-
βάνετο ὁσάκις ὁ ἀνασφαδάζων, ἀνίκανος πλέον ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν χρεῖαν στιγμιαίας τινὸς ἀνα-
κουφίσεως, ἐκλινεν ἀθελήτως τὰ νῶτα πρὸς τὸν διφοίσκον.

Ἀλλὰ πάσης ἄλλης βασάνου σκληροτέρα ἦτο ἡ κατ' εὐφημίαν κληθεῖσα Ἀνθοδέσμη, αὐτὴ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐξέτασις τοῦ Χάνδακος ὠνόμαζεν ἰ-
ταλιστὶ Regina delle prove, ἥτοι βασιλὶδα τῶν δοκιμασιῶν. Εἰς τὸ εὐσμόν της πλέγμα ἡ Ἀνθοδέσμη συμπεριελάμβανεν ἀθρόα τὰ μαρτύ-
ρια τὴν ἀπαιώρησιν, τὸν διονυχισμόν, τὴν μα-
στίγωσιν, τοὺς σπαραγμοὺς, τὸν καυτηριασμόν, τὴν ἐξάρθρωσιν, καὶ ὅσας ἄλλας ταρταρείας κα-
κώσεις ἔδρεπεν εἰς τοὺς κήπους τῆς ἀπανθρω-
πίας ἡ δαιμονιόπληκτος φαντασία τῶν κριτῶν. Μὲ τὸ βλέμμα καθηλωμένον ἐπὶ τῆς κλεψύδρας, μὲ καρδίαν ἐκ τιγρώδους ἡδονῆς ἀναπάλλουνσαν ὁ ἐξομολογητὴς ἐνήλαττε συνοχηδὸν τὴν ἐπίθεσιν τοῦ τυραννίσματος μὲ τὸ προσάρτυμα τῆς εἰρω-
νείας. — Ἀρκεῖ τοσαύτη χλόη, Δομένικε! ἔλεγε πρὸς τὸν βασανιστὴρα βενετιστί. Κόψε μου τώρα καὶ τριαντάφυλλα! — Μετ' ὀλίγον Ἐλησμόνησες, imbecille, τὸν ὑάκινθον... Καὶ τὴν ῥοδοδάφνην; Ἄ, Δομένικε, κατέστης παντάπασιν ἀνίκανος, θὰ ἀναφέρω τὴν ἀνκνδρίαν σου πρὸς τὸν Σέρ Μέμον. — Ὁ δῆμιος ἐρρόφα τότε τὸ τελευταῖον ποτήριον ῥακῆς, ἐσπόγγιζεν ἐκ τοῦ μετώπου τὸν ἰδρώτα μὲ τὸ αὐτὸ κανναβόπανον, ὅπερ εἶχε πρό τινος καθαρίσει τὸ δάπεδον ἀπὸ τὴν αἱμα-
τόρροιν τοῦ σφαγίου, εἶτα δὲ, τρίβων τὰς παλά-

μας καλὰ καλὰ, καὶ ἐμπτύων τρίς, ἐπανεδράττε τὸν κάλῶν μὲ πυρετώδους φιλοτιμίας παροξυ-
σμόν. — Δόλιε, δωροδέκτα, birbante, ἀνεκρά-
γῃζεν ἐμμανέστερος ὁ πρόεδρος ἐπὶ τῇ ἐπισπεύ-
σει τοῦ δημίου. Θὰ μού τὸν θανατώσης κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Λεῖπουν ἀκόμη τὰ πέντε λου-
λούδια.... Γνέθε τὴν κλωστήν σιγότερα! — Ἐ-
λεημονέστερος τοῦ δικαστοῦ τυχὼν ἐνίοτε ὁ βα-
σανιστὴρ, ἀνέλαθεν ὑπὸ εὐθύνην τοῦ ν' ἀπαλ-
λάξῃ τὸν πάσχοντα ἀπὸ τὸ ἐπικαλλώπισμα τῶν λοιπῶν λουλουδιῶν. Τότε, δούς τὴν ἐντονωτέραν δόνησιν, διεπέρανε μιᾶς βολῆς καὶ τὰς ὠδίνας, καὶ τὴν ζώην τοῦ ψυχορράγοντος.

Ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν Ἀνθοδέσμη οἱ πλεί-
στοι τῶν ἐνοχοποιηθέντων ἐπὶ ἀνταρσίᾳ. Μετα-
ξὺ τούτων διαπρέπει ὁ αἰμννηστὸς Λέων Καλ-
λέργης, ὄνομα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἡμετέρας ἀνα-
γεννήσεως προσφιλέστατον, ἥρωα, ποιῶν μετὰ τοῦ αὐταδέλφου τοῦ ζευγὸς μοναδικὸν εἰς τὴν φιλο-
τύραννον πολίτευσιν τῆς οἰκογενείας.

Ἀπὸ Σολομώντος καὶ Φαλάρεως ἄχρι τοῦ ἀ-
νκμαρτήτου πολιτάρχου, ὅστις ποῦ μὲν καλεῖ-
ται πάπας, ποῦ δὲ συνταγματικὸς βασιλεὺς, τὰ ἀνάκτορα ἔχουσιν ἰδικίτερον τοῦτο, ὅτι ἐξ αὐ-
τῶν ἐμφαίνονται καὶ τοῦ ἄρχοντος αἱ ῥοπαί, καὶ τῶν ἀρχομένων τὰ ἔθνη.

ΤΟ ΑἶΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Ἑρνέστου Λεγούβε.

Παρά τοῖς ζώοις, μόνον ἡ μητρότης ὁμοιάζει πως πρὸς αἶσθημα· ἐκ τῆς μητρότητος προ-
κτῶνται τρυφερότητα, ἀφοσίωσις, προβλεπτικὸν πνεῦμα καὶ ἡρωϊσμόν ἔτι. Ἡ λέαινα, ἂν ἀρπά-
σῃ τὸ νεογνόν της, καθίσταται τρομερωτέρα τοῦ λέοντος. Ἐτυχὼν μάρτυς τοῦ θάρρους ὑπο-
λαΐδος μητρός· εἶχον κατασκευάσει τὴν φωλεάν των εἰς τινα φράκτιν, ἔνθα κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν χαριέντων τούτων πτηνῶν, ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἀλληλοδιαδόχως ἐπώαζον. Ἐὰν ἐπλησία-
ζον καθ' ἡν στιγμὴν ἐπώαζε τὸ ἄρσεν, τὸ ἄρσεν ἐγκατέλιπε τὴν φωλεάν του ἱστάμενον πρὸς τοὺς ὑψηλοτέρους κλάδους, κραυγάζον μὲν καὶ ταρασ-
σόμενον, ἀλλ' ὅπωςδῆποτε τὴν ἐγκατέλιπε. Ἐν ᾧ τούναντίον ἐν ἦτο τὸ θῆλυ, ἔμενε. Ἐβλεπον τὴν μικράν της καρδίαν πάλλουνσαν ἰσχυρῶς ὑπὸ τὸ πτέρωμά της, τὸν μέλανα ὀφθαλμόν της μη-
κυρόμενον καὶ λάμποντα ἐκ τρόμου· ἀλλ' ἄδιά-
φορον, ἔμενε. Καὶ αἰσθηματικῶς τὴν ἡνάγ-
καζε πρὸς τοῦτο· εἶχε θάρρος, ἀφ' οὗ ἐφοβεῖτο, ἀφοσίωσιν, ἀφ' οὗ ὑφίστατο θυσίαν. Διὰ τῆς μη-
τρικῆς στοργῆς τὸ ζῶον ἐξικνεῖται σχεδὸν μέ-
χρι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις μέχρι τῆς θείας.

Καὶ τῷ ὄντι, τίς πατήρ ἠθελε τολμήσει νὰ συγκρίνῃ τὴν τρυφερότητα αὐτοῦ πρὸς τὴν τρυ-
φερότητα μητρός; Βεβαίως οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον

δύναμιν ν' ἀρνηθῶ τὴν πρὸς τὰ τέκνα ἀγάπην τῶν πατέρων· ἀλλὰ διὰ τὰς γυναικας τὸ αἰ-
σθημα τῆς μητρότητος εἶναι αὐτὴ ἡ ζωή. Οἱ ἀμφισβητοῦντες ἔτι τὴν δημιουργικὴν αὐτῶν δύναμιν, οὐδέποτε λοιπὸν εἶδον μητέρα λαμβά-
νουςαν εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ ἀρτιγέννητον τέκνον της; Οὐδέποτε λοιπὸν ἐθεώρησαν τὸ πρῶτον θεῖον ἐκεῖνο βλέμμα, ὅπερ ἐκ τῆς τρυφεράς τοῦ Ῥα-
φαὴλ μεγαλοφυΐας πρὸς στιγμὴν ἐμπνευσθεῖς ὁ τραχὺς Ῥούβενς ἀπεικόνισεν ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων; Οὐδέποτε λοιπὸν πα-
ρετήρησαν μητέρα παρακολουθοῦσαν τὰ πρῶτα βήματα τοῦ τέκνου της, ἀκούουσιν τὰ πρῶτα αὐτοῦ ψελλίσματα, καὶ δεχομένην, φεῦ! τὸν τε-
λευταῖον αὐτοῦ στεναγμόν; Ὅταν παιδίον τι ἀ-
ποθνήσκῃ, ὁ πατήρ θρηνεῖ· ἀλλ' ὁ χρόνος συμ-
πρασύρει παρ' αὐτῷ καὶ τὴν λύπην ταύτην ὡς τόσας ἄλλας· ὁ θάνατος ὅμως τοῦ τέκνου της εἶ-
ναι διὰ τὴν μητέρα πληγὴ, μηδέποτε θεραπευο-
μένη. Βλέπομεν ἐνίοτε γυναικείας φυσιογνωμίας φερούσας ἰδίαν τινὰ σφραγίδα ἀπογνώσεως· ἡ ὠχρότης αὐτῶν, ἡ γλυκύτης των, ἡ ἀσθενὴς καὶ συμπαθὴς φωνή των, τὸ πρὸς τὸ στήθος κλινον μέτωπον θλίβουσι τὴν καρδίαν, προδίδοντα ὀδυ-
νην βαθυτάτην, ἐξ ἀπωλείας ἀνεπανορθώτου προσερχομένην· ἐξετάσατε τὸ αἷτιον τῆς θλί-
ψεως των καὶ θὰ μάθητε ὅτι εἶναι μητέρες, ἀπο-
λέσασαι τέκνον των εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του. Γυνή τις, προσβληθεῖσα ὑπὸ θανάσιμου ἀσθενείας, ἐξ ἧς πρὸ δεκαετίας ἀπέθανεν ὁ υἱὸς της, ἀνε-
κραύγασεν ἐν μέσῳ τῶν πόνων καὶ τῆς ἀγωνίας της: «Ἄ! πόσον θὰ ὑπέφερε τὸ ταλαίπωρον παιδί μου!» Βασανιζομένη ὑπὸ τῆς ἰδίας ὀδύνης, ἐσυλλογίζετο μόνον τὰς ὀδύνας τοῦ ἀποθάνον-
τος τέκνου της.

Τοιαύτη ἡ μητρικὴ στοργή. Μὴ ἔχουσά τι προσόμοιον ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ κόσμῳ, γεννᾶται ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀπείρῳ, ἀνυπολόγιστῳ, τοσοῦτῳ ἰ-
σχυρᾷ, ὥστε ἡ αἰσθανομένη αὐτὴν ὑπερπηδᾷ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, θεωροῦσα ἡδονὴν τὴν ὀδύνην καὶ χαρὰν τὰς στερήσεις, καὶ τοῦτο οὐχὶ προσκαίρως καὶ ἐκ στιγμιαίας ὀρμῆς, ὡς ἐν τῷ ἔρωτι συμβαίνει, ἀλλὰ πάντοτε, ἀκαταπαύ-
στως. Δὲν ἐξαλείφει αὐτὴν ὁ χρόνος, οὐδὲ τὴν ἐ-
ξασθενίζει τὸ γῆρας· διότι διατηρεῖται πάντοτε ἡ αὐτὴ, οὔτε εἰς παρακμὴν ὑποκειμένη, οὔτε εἰς πρόοδον, τὸ ἕτερον τοῦτο τῆς ἀτελείας ση-
μεῖον. Ἀνεφάνη τὴν πρώτην τῆς δημιουργίας ἡ-
μέραν ὅσῳ καὶ σήμερον τελεία, καὶ Εὐα ἦτο ἐπίσης μήτηρ, ὡς ἡ Ἐκάθη καὶ ἡ Ἑβαλίσσα Λευκή. Ἀλλ' εἰς ταῦτα μόνον περιορίζεται; Οὐχί. Ὡς τελευταῖον αὐτῆς θαῦμα ἐπιφέρει τὴν ἀνα-
νέωσιν τῆς ὑπὸ ταύτης ἐμφορουμένης γυναικὸς καὶ ἐπέχει παρ' αὐτῇ τόπον ἀνατροφῆς. Διὰ ταύτης ἡ φιλάρεσκος ἀποκαθίσταται σοβαρὰ, ἡ ἀπερίσκεπτος συνετὴ φωτίζει, καὶ ἐξαγνίζει· εἶναι ταυτόσημος οὐ μόνον τῇ αὐταπαρνήσει,

ἀλλὰ καὶ τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ νοσημοσύνῃ. Συγκεν-
τροῖ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν!

N.

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Συκοφάντης.

Συνηθεστάτη εἶναι ἡ χρῆσις τῆς λέξεως ταύ-
της παρὰ τε τοῖς παλαιοῖς καὶ τοῖς νεωτέροις Ἑλ-
λησι, ὅσον συνήθης δυστυχῶς καὶ ἡ δι' αὐτῆς ὑ-
ποδηλουμένη κακία· ἀλλ' ἴσως ὀλίγοι γινώσκουσι πόθεν ἡ σύνθεσις αὐτῆς καὶ ἐκ τίνος παραδόξου συμπώσεως τὰ ἀθῶα σῦκα κατήντησαν νὰ ση-
μαίνωσι πρᾶγμα ἐδελυκτὸν καὶ ἀποστροφῆς ἄ-
ξιον. Τὸ ἱστορικὸν τῆς λέξεως ἔχει ὡς ἑξῆς·

Ἡ συκὴ ἐτιμᾶτο λίαν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Ῥω-
μαῖοι καὶ Ἕλληνες ἀπένεμον αὐτῇ εἰδός τι θρη-
σκευτικῆς λατρείας, καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν κεφαλὰς στέφοντες πολλα-
κίς ἐν δημοσίαις τελεταῖς διὰ φύλλων, ἢ διὰ κλά-
δων συκῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐτιμῶρουν διὰ θανά-
του τοὺς ἐξάγοντας σῦκα ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ὡς καὶ τοὺς δρέποντας τοὺς καρποὺς συκῶν ἀφιερω-
μένων εἰς θεότητος· πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τοῦ νό-
μου εἶχον τάξει ἀμοιβὰς ὑπὲρ τῶν καταγγε-
λόντων πᾶσαν ὑπεξαίρεσιν ἢ λαθρεμπορίον σῦκων. Ὁφελούμενοι ἐκ τῆς αὐστηρότητος ταύτης τοῦ νόμου ἄνθρωποι μὴδὲν ἱερὸν καὶ ὅσιον ἔχοντες ἔκλεπτον αὐτοὶ τὰ σῦκα καὶ κατεμήνουν μετέ-
πειτα ὡς ἐνόχους τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, λαμβά-
νοντες τὴν τεταγμένην ἀμοιβήν. Οἱ ἀπατεῶ-
νες οὗτοι ἐκαλοῦντο ὡς ἐκ τοῦ καταδοτικοῦ αὐ-
τῶν ἔργου συκοφάνται (σῦκα φαίνειν)· οὐδὲν δ' ἄπορον ὅτι θαυμηδὸν ἡ λέξις κατήντησε νὰ ση-
μαίνῃ πάντα διαβολέα, ψεύστην καὶ ὑποκριτήν.

A. S. B.

ΑΝΑΝΑΡΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ἀνώνυμοι ἐπιστολαί.

Υβριστικοὶ λόγοι· ἐπὶ τοίχων γραφόμενοι.

Λοιδόρια· πρὸς ἄνθρωπον διερχόμενον ἐπὶ ὁ-
χήματος, ἢ διακείμενον εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται ν' ἀπαντήσῃ.

Αὐθάδεια πρὸς ἀσθενεστεροὺς ἐν ἀπουσίᾳ μαρ-
τύρων, ἢ πρὸς ὑπερέτας φοβούμενους ν' ἀπαντή-
σωσι μήπως ἀπολέσωσι τὴν θέσιν των.

Αἰκισμοὶ πρὸς γυναῖκας ἢ παιδία

Σιωπὴ τηρουμένη πρὸς ἀποφυγὴν εὐθύνης ἐπὶ ἰδίων πταισμάτων.

Πᾶσα κατάχρησις δυνάμεως καὶ ἐξουσίας.¹

Ὁ Ἰωσήφ Βρόθερτον, μέλος τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοι-
νοβουλίου, ἀφῆκε τὸ ἐπόμενον ὠραῖον ἐπίγραμμα

1. Μυστία ὄσα.

ὅπως τεθῇ ἐπὶ τοῦ τάφου του: «Τὰ πλούτη μου δὲν συνίσταντο εἰς τὴν ἔκτασιν τῶν κτημάτων, ἀλλ' εἰς τὴν μετριότητα τῶν ἀναγκῶν μου.»

ΤΑΡΙΦΑ

Ἡ λέξις ταρίφα (δασμολόγιον) παράγεται ἐκ τῆς ὁμωνύμου πόλεως Ταρίφης ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτάρ, οὗ τὰς δύο ὄχθας κατέχοντες οἱ Μαυριτανοὶ ἐπέβαλλον φόρον ἐπὶ τῶν εἰσπλεόντων εἰς τὴν Μεσόγειον πλοίων. *

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Οὐκὶ τοῖς λαοῖς, οἵτινες οὐδεμίαν ἔχουσιν ἱστορίαν. Ὁ μέγιστος τῶν ποιητῶν τῆς Γερμανίας εἶπεν· «ὁ μὴ φυχὼν τὸν ἄρτον του ἐν δακρύοις, ὁ μὴ γρηγορήσας καὶ δακρύσας περίφροντις ἐπὶ τῆς κλίνης του, δὲν γινώσκει θυμῶς, οὐράνιαι δυνάμεις.» Οὕτω καὶ οἱ λαοὶ, οἱ μὴτε παθόντες καὶ πενήσαντες, μὴτε στενάζαντες καὶ δακρύσαντες, δὲν εἶνε ἄξιοι νὰ γινώσκωσι, νὰ ἀγαπῶσι καὶ νὰ ἐξυπηρετῶσι τὴν ἐλευθερίαν. Ὁ ἐρεθισμὸς δὲν εἶνε πάντοτε ἄγονόν τι, ἀλλ' ὑπερφραίνει ζωὴν· οἱ δὲ ἐρεθιζόμενοι λαοὶ ὁμοιάζουσι πρὸς τὸ τηκόμενον μέταλλον, ἐξ οὗ θὰ προέλθῃ ὁ ἀνδριᾶς. (John Lemoine.)

* * Ἐξέταξε τὰς διαφόρους κλίσεις σου, ἰδίως ἐκείνας, ὅσαι ῥαδίως δύνανται νὰ σὲ ὠθήσωσιν ἢ καὶ τυχόν σὲ ὠθήσαν ἥδη εἰς ἀθέμιτον ἢ ἀνοίκειόν τινα πρᾶξιν, δι' ἣν ἤθελες ἐρυθριάσει, ἂν ἐγένετο γνωστὴ, καὶ καταπολέμει τὰς κλίσεις ταύτας, ἀφαιρῶν ἀπ' αὐτῶν πᾶσαν τροφήν καὶ ἀποφεύγων πᾶσαν περίστασιν, δυναμένην νὰ διεγείρῃ αὐτάς· μᾶλλον δὲ πρᾶττε τὸ ἐναντίον ἐκείνου, ὅπερ σὲ συμβουλεύει νὰ πράξῃς τὸ ἀγενές σου πάθος. (Zschokke.)

* * Ὁ ἄνθρωπος τοσοῦτον ὀλίγον χρόνον ἔχει ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι τὸ ἀγαθόν, ὅσον ἔχει ὁ ἄλιεύων τοὺς μαργαρίτας· στιγμὰς τινὰς μόνον.

* * Ὅσω ἐμβριθέστερον σκέπτεται ὁ νοῦς, τόσο ὀλιγώτερον λαλεῖ ἢ γλῶσσα, καὶ ὅσω προσεκτικώτερον ἐξετάζωμεν τὰ πράγματα, τόσο δυσκολώτερον ἐκφέρομεν γνώμην.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Προφυλακτικὰ μέσα τῶν ὀδόντων.

Α.ον—Καθαίριζε καθ' ἐκάστην, πρωτὶ καὶ ἑσπέρας, τοὺς ὀδόντας σου παρατρίβων αὐτοὺς με ἀπαλὴν βούρτσαν βεβρεγμένην εἰς ὕδατῶδες δοντόσμιγμα ἢ ἔχουσιν ὀδοντότριμμα ξηρὸν ἢ ἐκλειγματῶδες, ἵνα ἐξαλειφθῇ ἡ ἀκαθαρσία ἥτις ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἢ τῆς ἡμέρας.

Β.ον—Πλύνε τὸ στόμα σου μετὰ τὸ φαγεῖν.

Γ.ον—Μὴ μεταχειρίζεσαι εἰμὴ ξυλίνας ἢ ἐκ πτεροῦ ὀδοντογλυφίδας, ἀπόφευγε δὲ τὰς μεταλλίνας, χρυσᾶς, ἀργυρᾶς κλ.

Δ.ο—Ἀπόφευγε τὴν ζέστην καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ μάλιστα τὴν αἰφνιδίαν μετέβασιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο.

Ε.ον—Μὴ προσπαθῇς ποτὲ νὰ συντρίψῃς σκληρὸν σῶμα, οἶον καρύδιον κλ. διὰ τῶν ὀδόντων, μὴτε νὰ κόψῃς δι' αὐτῶν κλωστήν.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ἀραιώσεις πηκτῆς μελάνης.

Ἴνα καταστήσῃς τὴν μελάνην σου ῥευστοτέραν πρὸς τὸ γράφειν ταχύτερον, ἀραιώσον αὐτὴν διὰ κράματος ἐκ χολῆς βοῦς καὶ ὄξους. Σημείωσαι ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ πλύνεται ἐνίοτε τὸ μελανοδοχεῖον, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ θέρους, ὅπως μὴ καθίσταται πηκτὴ ἡ μελάνη.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἐκλογὴ κατοικίας.

Ἡ ἐπιτυχὴς ἐκλογὴ κατοικίας εἶναι ἔργον μεγάλης σπουδαιότητος. Πρῶτος ὅρος ὅν ἐπιβάλλει ἡ ὑγιεινὴ εἶναι τὸ νὰ κατοικῇ τις οἰκίαν εὐάερον καὶ ἔχουσιν παράθυρα πρὸς μεσημβρίαν διὰ τὸν χειμῶνα καὶ πρὸς βορρᾶν διὰ τὸ θέρος. Τὸν ἥλιον δὲν θέλομεν μόνον διὰ τὴν θερμότητα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον συντείνει πολὺ εἰς τὴν ὑγιεινότητα τῶν οἰκιῶν. Σκοτεινὸν κατάλυμα εἶναι ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν καὶ ἐπομένως νοσηρὸν. «Ὅπου ὁ ἥλιος καὶ ἐπομένως τὸ φῶς δὲν εἰσέρχεται, ἐκεῖ εἰσέρχεται ὁ ἰατρὸς», λέγει παροιμία τις, καὶ εἶναι ἀληθεστάτη, διότι χωρὶς καθαρὸν ἀέρα καὶ χωρὶς φῶς τὰ πάντα μαραινούνται, ὡς τὰ φυτὰ, τὰ κλειόμενα εἰς σκοτεινὰ μέρη. Εἰς τὰς κατοικίας μας λοιπὸν πρέπει νὰ ἔχωμεν πολλὰ παράθυρα καὶ πρὸ πάντων νὰ τὰ ἀερίζωμεν συχνά, ὥστε ν' ἀνανεοῦται εὐκόλως ὁ ἀὴρ τῶν κατοικουμένων δωματίων. Μόνη ἡ ἀναπνοὴ ἐντὸς μέρους κεκλεισμένου εἶναι ἀφορμὴ τῆς μεταβολῆς ἐπὶ τὸ νοσηρώτερον τοῦ ἀέρος. Διὰ τοῦτο τὰ πολλὰ παράθυρα χρησιμεύουν ἀνοιγόμενα ὅπως εἰσέλθῃ νέος καθαρὸς ἀὴρ καὶ διωχθῶσι τὰ παραχθέντα μιάσματα. Ὅσω δὲ ἡ κατοικία εἶναι μικρότερα, τόσο ἡ φροντίς τοῦ ἀερισμοῦ εἶναι ἀναγκαιοτέρα. Ἐντὸς τῶν μεγάλων πόλεων προτιμητέαι εἰσὶν αἱ συνοικίαι ὅπου εὕρισκονται πλατεῖαι, κήποι καὶ μεγάλα δένδρα, μεγάλως συντελοῦντα εἰς τὸν καθαρισμὸν τῆς ἀτμοσφαιρας.¹

1. Ἐφ' αὐτῇ τῇ Οἰκ. Οἰκονομίᾳ Σ. Κ. Ουχάρους.